

Голас Радзімы

№ 68 (753)

Жнівень 1963 г.

Год выдання 9-ы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ САВЕЦКАГА КАМІТЭТА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

ХРОНІКА

■ Кіраўнік Савецкага ўрада Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў працягвае падарожжа па Югаславіі. За час знаходжання ў краіне ён наведаў Цэцінье, Дуброўнік, Спліт, пабыўаў на востраве Брыёні. Усюды высокага савецкага гасця цёпла віталі працоўныя Югаславіі.

■ Фільм «Рускі цуд» карыстаецца велізарным поспехам. 106 тысяч глядачоў глядзелі гэту карціну ў Мінску. У Беларусі карціну прагледзелі 545 000 чалавек. Паказ «Рускага цуду» працягваецца.

■ Шахцёры Данецкага басейна рапартаюць: ёсць мільён тон вугалю звыш плана! Сацыялістычнае абавязацельства, узятая на пяты год сямігадкі, перавыканана ў два разы.

■ Першую партыю навясных універсальных капальнікаў «КВН-2Б» для ўборкі бульбы і цукровых буракоў выпусціў калектыў Лідскага завода сельскагаспадарчага машынабудавання. Машына працуе ў аграце з трактарам «Беларусь» усіх мадыфікацый і мае прадукцыйнасць паўгектара ў гадзіну.

■ Асваенне нарыльскага медна-нікелевага месанараджэння дасць магчымасць горнаметалургічнаму камбінату значна павялічыць вытворчасць калюрых металаў. Для забеспячэння прадпрыемства энергіяй будзеца Хантайская ГЭС. Гэта будзе буйнейшая ў зоне вечнай мерзлаты гідрэлектрастанцыя.

■ На Ваўкавыскім масласырзаводзе задзена ў эксплуатацыю паточная паўаўтаматычная лінія няспынай вытворчасці масла. Такая ж лінія зманціравана і на Скідзельскім масласырзаводзе. На многіх заводах зманціраваны аўтаматы для вырабу і рас-

фасоўкі салодкіх сырکوў, упакоўкі сухога малака і інш.

■ На Мазырскім дрэвапрацоўчым камбінате закончыўся мантаж тэхналагічнага абсталявання на аўтаматычнай лініі перядычнага дзеяння для вытворчасці трохслойных драўнінна-стружкавых пліт. Увесь комплекс машын і механізмаў, якія ўваходзяць у лінію працягласцю амаль 100 метраў, прыводзяць у дзеянне каля ста электрарухавікоў магутнасцю ад 1 да 125 кілават.

■ Першы мільён метраў тканін выпрацавала чацвёртая ткацкая фабрыка Ленінбадскага шаўковага камбіната. Фабрыка-гігант, якая не ведае сабе роўных у краіне, разлічана на штогодні выпуск 16,5 мільёна метраў шаўковых тканін.

■ Больш як 226 мільёнаў вучнёўскіх шыйткаў даў з пачатку года Добрушскі цэлюлозна-папяровы камбінат. У гэтым годзе ён выпусціць 400 мільёнаў шыйткаў.

■ З выпадку 19-й гадавіны вызвалення Румыні ад фашыскага ірма ў Бухарэсце і іншых гарадах адбылося ўскладанне вяноў да помніка савецкім воінам, якія загінулі пры вызваленні Румыніі.

■ Народная палата парламента Індыі пераважнай большасцю галасоў выказала давер індыйскаму ўраду на чале з Джавахарлалам Неру. Парламент Індыі падтрымаў палітыку міру, недалучэння да ваенных блокаў і незалежнага эканамічнага развіцця.

■ У Даніі пачаліся ваенна-паветраныя маневры краіны паўночнай зоны НАТО. Мэтай маневраў з'яўляецца адпрацоўка сумесных дзеянняў лётнага і абслугоўваючага персаналу гэтых трох краін.

Штампоўшчыца прэсавага ўчастка Мінскага матэрнага завода Іра Капірава. Фота І. Дародных.

ДОБРЫЯ ХЛОПЦЫ — РЫБАКІ

Мастакі на Палессі

Як у калысцы, лагодна калыхаецца Прыпяць. Ціха, ціха плёскаюць хвалі, надмываюць пясчаныя берагі, кружацца на віры і зноў бягуць, бягуць... Навокал плывуць грузавыя цеплаходы. Адзін цягне караван плытоў. Другі насустрач штурхае цяжкую баржу з жалезнай рудой. З-за павароту льецца з дынаміка песня — ідзе пасажырскі параход. Абганяючы яго, нясецца другі — на падводных крылах. Стракаюць маторныя лодкі. Іх шмат. Яны курсіруюць ва ўсіх напрамках. Адна з іх прыруліла да берага. Пяць дужых дзецоў зносяць кашалі, поўныя рыбы. Яна яшчэ жывая, трапечка, пераліваецца серабром на сонцы. Яе ссыпаюць у вялізныя бочкі.

Хацелся пабачыць рыбака пажылога, аброслага барадой, пракураванага, у брызентавым вапелюшы і куртцы. А тут іх няма. Хлопцы ў звычайным адзенні. Моцны загар, абветраныя твары, вялізныя гумавыя боты і фартухі сведчаць аб тым, што яны жыццё сваё праводзяць на вадзе і над сонцам. А зараз спяшаюцца дамоў.

Разгрузацца і — зноў на рыбалку.

Хлопцы прылеглі на сене. Дрэмлуюць. Дзве ночы рыбацкімі. Матарысту Пятру Сікорскаму няма нават калі ўздрыгнуць. Побач з ім сядзіць брыгадзір Мікалай Пашкоўскі.

— Горача, — гаворыць ён. — Рака мялее, рыба пойдзе на глыбіню ў Дняпро.

...Мы зноў у дарозе. Ідзем увярх. Мікалай Арсенцьевіч узнімаецца, глядзіць убок. Лодка прыстае да берага, за ёю — другая. Першым выскоквае самы малодшы — Рыгор.

Лодка апісвае дугу, ледзь крануўшыся берага. З яе выскокваюць трое. Яны пацягнулі невад, а лодка зноў на сярэдзіне ракі, на ёй самы старэйшы з рыбакоў, Дзям'ян Пятровіч. Невад звужаецца, рыбакі дружна выбіраюць яго, роўнымі радкамі. У лодку ляціць толькі буйная рыба, дробная — за борт. Вялізны шчупак спрабуе падскочыць, каб «нырнуць» з лодкі. Яго б'е хвостом такі ж вялізны жэрах.

Непрыкметна падкрадваецца ноч. Вяртаемся на базу. Рыбакі развешваюць сеткі,носяць у ляднік рыбу. Хутка ля агню, збіраецца ўся брыгада. Чуюцца жарты наконт рыбацкай кулінарыі.

— Участак гэты вялікі — кіламетраў сорок ад нашай вёскі Загорын да Багрынавіч. Раней хадзілі на вёслах. Пакуль падымемца ўверх, і лавіць няма калі. План быў на год 30 цэнтнераў. А ў гэтым годзе мы толькі за адзін улоў зімой бралі да 60 цэнтнераў. Летась план быў 160 цэнтнераў, а далі 220.

Сёлета павысілі да 270 цэнтнераў, а мы ўжо здалі больш чым 350. Працуем у лік 1964 года. Брыгадзіра нашага ўзнагародзілі медалем «За працоўную доблесць».

Дзям'ян Пятровіч мітусіцца ля вядра, дасынае солі, перцу, выкладвае рыбу, поліўка стыне. Павячэраўшы ўсе разам ляглі спаць.

Дагарае касцёр. Заўтра ім зноў збірацца на лоўлю...

Фёдар БАРАНОЎСКІ,
Ігар КРАЎЧАНКА.

Загорын — Мазыр.

На малюнках: справа — брыгадзір Мікалай Пашкоўскі і матарыст Пётр Сікорскі на лоўлі рыбы, унізе — завадзі

НАФТАПРАВOD ФАРСІРУЕ ПРЫПЯЦЬ І ПІНУ

ПІНСК. Будаўнікі нафтаправода «Дружба» фарсіруюць Прыпяць і Піню і іх забалочанае міжрэчча. Гэтае складанае і адказнае заданне выконвае шостага група экспедыцыйнага атрада падводна-тэхнічных работ «Галоўгазу» СССР. Начальнік групы А. В. Гаўрыкаў расказаў:

— Прыпяць і Піна з іх забалочанай поймай з'яўляюцца адной з цяжкіх на трасе пераход. Тут трэба пракласці дзве ніці трубаправода — асноўную і рэзервовую, кожную па 7,5 кіламетра даўжынёй. З дапамогай земснарадаў мы праклалі па дну рэк траншэю, на спецыяльным стэндзе падрыхтавалі плечы труб. Вясной у паводку магутныя буксірамі іх даставілі да месца пагрузжэння. Цяпер укладка падводнай часткі пераходу закончана, пракапана траншэя па забалочанаму міжрэччу Прыпяці і Піны. Поўным ходам вядуцца ра-

боты па ўкладцы ў яе сталёнай ніці. На ўзвышшы ля вёскі Пачэлава трубы зварваюцца ў плечы ад 500 метраў да 1,5 кіламетра даўжынёй, а затым пры дапамозе магутных трактараў і кранаў-трубаўкладчыкаў сцягваюцца ў напоўненую вадой траншэю і сплаўляюцца да месца ўкладкі. Такі спосаб транспарціроўкі найбольш зручны. Умела пераадолюе цяжкасці занятая на будаўніцтве пераходу брыгада Э. Гародкі. На трасу яна ўжо заставіла 3.600 метраў трубаправода.

Адначасова разгарнуліся работы па будаўніцтву рэзервовай ніці пераходу. Чатыры экскаватары са спецыяльных пантонаў пракладваюць другую траншэю.

РОЗУМ ПЕРАМОЖА

Паважаная рэдакцыя! Вінішую вас і ўвесь беларускі народ з прычыны падпісання Дагавору аб забароне выпрабавання ядзернай зброі. Гэты разумны і гуманны акт з'яўляецца вялікім крокам наперад на шляху прадукцыйнага небаянскага вайны.

Беларускі народ разам з іншымі народамі Савецкага Саюза за пасляваенныя гады дасягнуў вялікага эканамічнага, тэхнічнага і культурнага ўздыму і паслядоўна здабывае перамогу за перамогай. Гіганты прамысловасці Беларусі—Мінскі трактарны, аўтамабільныя заводы, Салігорскі калійны камбінат, Полацкі нафтаперапрацоўчы завод і іншыя шматлікія прадпрыемствы—гэтаму доказ.

Устаўленне трываллага міру на свеце з'яўляецца першараднай задачай усяго чалавецтва, каб рупліва праца савецкіх людзей, таксама, як і праца людзей іншых краін, не была зрынанавана вар'яцкай вайной. Мы верым, што розум пераможа.

М. ФЕДАРОВІЧ.

Англія.

РУКІ ЗАЛАТЫЯ

Аня спыталася. На душы было вельмі радасна. — Што гэта ты сёння такая вясёлая? — не магла не завяжыць маці.

— Падаодзілі вынікі. Я заняла першае месца ў спаборніцтве. Як жа не радавацца!

Маці ўсё добра разумее. Яна глядзіць на дачку і таксама радуецца.

Добрая, працавітая вырасла Аня... Біяграфія Ані Дубовік простая і кароткая, як і тысяч яе ровесніц. Нарадзілася ў апаленым полымем 1941 годзе, гадалася без бацькі, які не вярнуўся дамоў з вайны. Закончыла школу і засталася ў сваім калгасе. Працавала спачатку ў полі. А калі спатрэбіліся маладыя рукі ў жывёлагадоўлі, — дала згоду працаваць свінаркай. Сёлета яна абавязалася выгадаваць для калгаса 500 парасят. Аня Дубовік мае лепшыя паказчыкі сярод жывёлаводаў сельгасарцелі «Новы свет» і ўжо выканала свае абавязальствы.

Але Аня не толькі свінарка. Яна з'яўляецца дэпутатам мясцовага Савета, сакратаром брыгаднай камсамольскай арганізацыі. Рыхтуецца Аня Дубовік і да паступлення ў сельскагаспадарчы тэхнікум, шмат чытае, прымае актыўны ўдзел у мастацкай самадзейнасці. І на ўсё ў яе хапае часу.

Капыльскі р-н.

М. СЯЎРУК.

На здымку: Аня Дубовік.

ЧУЖЫЯ СТАЛІ РОДНЫМІ

Гэта было ў пачатку ліпеня 1941 года. Фашысцкія бандыты з'явіліся ў вёску Камаровічы, што на Петрыкаўшчыне. Яны блзлітасна расправіліся з сям'ёй Сонеі Сфацман, а сама дзяўчына ўцякла ў лес. Аднак ёй не пашанцавала. Яе схавалі немцы і разам з іншымі юнакамі і дзяўчатамі пагналі на станцыю Пціч. У Капаткевічах Сонеі ўсё ж удалося ўцячы. Але куды пойдзеш, калі месца незнаёмае і людзі незнаёмыя, а па вуліцах шныраць паліцэйскія? Зайшла дзяўчына ў бліжэйшы дом і расплакалася. Гаспадыня стала яе супакойваць.

Разгаварыліся. Сонея аб усім расказала. Гаспадыня сказала:

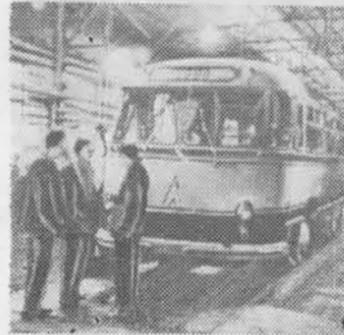
— Будзеш з намі жыць.

І Мар'я Кузьміч удачарыла Сонею. Учынак жонкі адобрыў і муж. Чужыя сталі роднымі.

Але знайшоўся здраднік, які даў і паліцыю, што ў Мар'і Кузьміч жыў лярэйка. Ратуючы дзяўчыну ад расправы, гаспадыня адвела Сонею ў партызанскі атрад.

А Мар'я? Яна была арыштавана. Доўга катавалі яе паліцэйскія, толькі суд выратаваў жанчыну ад смерці. Сонея была ўпэўнена, што Мар'я Кузьміч загінула. З якой радасцю даведзлася яна, што яе прыёмныя бацькі жывы!

Сонея Сфацман часта шле Мар'і Кузьміч паштоўкі, пасылкі, кожны год прыязджае да яе ў госці.

РАБОЧЫЯ ВУЧАЦА

Завод будаўнічых дэталей №3 горада Баранавічы. Гэта невялікае, але добра механізаванае прадпрыемства, якое з года ў год павялічвае выпуск прадукцыі. Завод сістэматычна папаўняецца новымі машынамі. А імі, як вядома, патрэбна кіраваць чалавеку з ведамі.

Вось чаму некалькі год назад на заводзе быў створаны кансультацыйны пункт завочнай школы. Каля сотні рабочых пачалі заняткі. За гэты час дзясцікі з іх закончылі сярэдняю ці васьмігадовую школу.

Завод пастаянна працягвае клопаты аб тых, хто працуе і вучыцца. Ім даюцца дадатковыя вы-

хадныя дні, а ў час экзаменаў платны водпуск.

Штогод на заводзе праводзяцца традыцыйныя вечары-сустрэчы выпускнікоў завочнай школы. На іх рабочыя дзеляцца ўспамінамі аб вучобе, расказваюць аб сваіх поспехах у працы.

Р. БАКІЕВІЧ.

15-тысячны аўтобус, выпушчаны на Львоўскім аўтобусным заводзе.

У калгасе «Светлы шлях» Пінскага вытворчага ўпраўлення разгарнуліся работы па уборцы кукурузы і нарыхтоўцы сіласу. На здымку: уборна кукурузы ў трылі пал'водчай брыгадзе.

ПАЛАЦЫ, МУЗЕІ, КІНО

У Мінску ўступіў у строй Дом радні — цудоўны, абсталваны першакласнай апаратурай будынак. Крыху раней мінчане ўрачыста адзначылі наваселле Беларускай дзяржаўнай філармоніі...

Вось так з кожным годам пашыраецца сетка ўстаноў культуры сталіцы нашай рэспублікі. Але гэта ўжо адбылося. Гэта ўжо вядома. А што ўступіць у строй у

бліжэйшы час, якія культурна-асветныя ўстановы будуцца ў Мінску?

Наш карэспандэнт пабываў ва Упраўленні капітальнага будаўніцтва мінгарвыканкома, сустрэўся з начальнікам аддзела культуры гарадскога Савета М. Жукоўскім, які раскажаў:

— Хутка ўступіць у строй вялікі двухзальны кінатэатр па вуліцы Чайкінай. Гэта прыгожы будынак з глядзельнымі заламі на 800 месц. У ім будзе ўстаноўлена выдатная кінаапаратура. Кінатэатр атрымаў назву «Радзіма». Але больш ураджайным будзе наступны год. У студзені па вуліцы Даўгабродскай прыме наведвальнікаў Дзяржаўны архіў. У новым будынку абсталёўваецца вялікае сховішча, ёсць кабінеты для навуковай і даследчай работы. Сюды перабярэцца таксама і Літаратурны архіў.

У сярэдзіне будучага года ўступіць у строй Дзяржаўны гісторыка-краязнаўчы музей. Будынак выра-с на Цэнтральнай плошчы сталіцы, поруч з Палацам культуры прафсаюзаў. Можам паведаміць, што гэта будзе адзін з буйнейшых краязнаўчых музеяў краіны. Буйнейшых не толькі паводле памераў, але і па колькасці сабраных экспанатаў і, безумоўна, іх разнастайнасці. На трох паверхах будуць багата прадстаўлены флора і фауна Беларусі, побыт беларусаў, пачынаючы ад старажытных часоў да сённяшніх дзён.

Пабудзаны ў Мінску і яшчэ адзін прыгожы будынак — Палац культуры трактаразаводцаў.

У будучым годзе пачнецца будаўніцтва шырокафарматнага кінатэатра на 1000 месц па вуліцы Талбухіна. Вось такія планы ў будаўнікоў нашай сталіцы.

У Мінску ў гарадку аўтамабілебудаўнікоў па вуліцы Чайкінай адкрываецца шырокаяэкранны, двухзальны, кінатэатр «Радзіма».

піль у строй Дзяржаўны гісторыка-краязнаўчы музей. Будынак выра-с на Цэнтральнай плошчы сталіцы, поруч з Палацам культуры прафсаюзаў. Можам паведаміць, што гэта будзе адзін з буйнейшых краязнаўчых музеяў краіны. Буйнейшых не толькі паводле памераў, але і па колькасці сабраных экспанатаў і, безумоўна, іх разнастайнасці. На трох паверхах будуць багата прадстаўлены флора і фауна Беларусі, побыт беларусаў, пачынаючы ад старажытных часоў да сённяшніх дзён.

Пабудзаны ў Мінску і яшчэ адзін прыгожы будынак — Палац культуры трактаразаводцаў.

У будучым годзе пачнецца будаўніцтва шырокафарматнага кінатэатра на 1000 месц па вуліцы Талбухіна. Вось такія планы ў будаўнікоў нашай сталіцы.

МАЯШЧАСЛІВАЯ

ДРУГІ тыдзень ляжыць у мяне без адказу пісьмо Віктара Ф. Звычайна на пісьмы я адказваю тут жа, але на гэты раз мой карэспандэнт закрываў тэму, якая прымуціла мяне многа перадумаць і ўспомніць. Віктар пісаў, што маўляў, мой лёс асаблівы, што мне ў жыцці вельмі пашанцавала і што гэта «шанцаванне» і гэта «шчаслівая зорка» і прынеслі мне тую паўнату і радасць жыцця, якую я адчуваю.

Відавочная памылка хлапца не разлажала і не пакрыўдзіла мяне, а проста паслужыла прычынай прааналізаваць сваё жыццё год за годам. Заняўшыся гэтым, я адчуў патрэбу падзяліцца роздумам аб сваім «лёсе», «шчаслівай зорцы» і аб сапраўдным шчасці чалавечым не толькі з Віктарам, але і з іншымі, каго хвалюе пытанне, што складае прыгажосць і шчасце чалавечага жыцця.

Тое, што я хачу напісаць у гэтым артыкуле, не адкрыццё, але разам з тым я адчуваю грамадзянскі абавязак з усёй прамай і чыстасардэчнасцю расказаць моладзі, чаму мне маё жыццё прынесла радасць і шчасце.

Перад Вялікім Кастрычнікам я быў камандзірам узвода на Заходнім фронце, пад Баранавічамі. Тады мне не было зразумела, што такое Савецкая ўлада і што яна можа даць чалавеку. Па сваёй малапільнасці я нават не ведаў, хто такі Ленін. У 1917 годзе на фронце ў гутарцы з піцёрскім рабочым Аляксандрам Анісімавым упершыню ў жыцці пачуў я гэта вялікае імя. Я зразумеў, што калі хочаш шчасця, то трэба ісці па тую шляху, якім ідзе Ленін.

Калі я вярнуўся з фронту ў сваю родную вёску Мышкавічы, бацька мой, стары, узрадаваўся:

— Ну і добра, што ты, Кірыл, застаўся жывы! Вось цяпер не будзь ветрадуем, жыві-абжывайся на гаспадарцы. Ажэнішся, дзяцей завядзеш...

Прапанова бацькі мне здалася крыўдна наўнай. Я быў малады, поўны сіл і энергіі, вакол усё кіпела, і дзе мне было ўседзець у сваёй хаце!

Наперакор парадам бацькі я падаўся ў Бабруйск, каб звязацца з падпольным партыйным камітэтам. Калі знайшоў, сакратар мне прапанаваў:

— Паколькі ты, Арлоўскі, у ваеннай справе крыху разумеш, арганізуй у сябе на радзіме хоць бы невялікі партызанскі атрад.

Прыкладна праз паўгода партызанскі атрад ужо выступаў супраць узброеных акупантаў. З баямі мы занялі маёнтак Міліцара і фон Гейера. Уладарнічалі ў нашай акрузе не акупанты, а мы, партызаны.

Калі ў Бабруйск прыйшла з-за Дняпра Чырвоная гвардыя, мяне выклікалі ў гарадскі камітэт партыі.

- У вас, таварыш Арлоўскі, ёсць партыйны білет?
- Не.
- Вы састаіце ў партыі?
- Не.
- А калі вы сталі арганізоўваць партызанскі атрад?
- Пятнаццатага ліпеня.

У той жа дзень мне ўручылі партыйны білет № 0094155 са стажам з ліпеня 1918 года.

Так я ўступіў у партыю. Прышоў у яе рады не дзеля пошуку асабістага дабрабыту або славы, але іменна гэты крок быў першым да майго шчасця. Чалавек, які жыць ў нагу з патрабаваннямі часу, з патрабаваннямі народа і партыі, чалавек, які знаходзіць агульнасць сваіх асабістых інтарэсаў, асабістага імкнення і асабістага жыцця з інтарэсамі і імкненнямі народа і партыі, — такі чалавек і атрымлівае задавальненне ад свайго жыцця і работы.

Пра многае я мог бы расказаць; пра гады партызанскай барацьбы ў паслярэвалюцыйны час, пра Іспанію, пра работу ў тыле ворага ў мінулай вайне. Больш сямідзесяці разоў давялося мне ў жыцці пераходзіць лініі франтоў, а колькі давялося

Імя старшыні Беларускага калгаса «Рассвет» Кірыла Пракопавіча Арлоўскага — героя вайны і героя мірнай стваральнай працы, добра вядома не толькі ў Беларусі. Пра яго ведае ўся краіна. Яму ўжо больш за шэсцьдзесят год, але ён з энтузіязмам працягвае працаваць. Кірыл Арлоўскі — узор будаўніка камунізма. У артыкуле, які мы ніжэй публікуем, ён быў на даўна надрукаваны ў часопісе «Огонек», напісаным для нашай моладзі, ён дзеляцца сваімі думкамі аб тым, у чым сутнасць сапраўднага чалавечага шчасця. І адказвае так: гэта перш за ўсё абавязак перад Радзімай, яе народам, належаўнай, па меры магчымасці бескарысліва, праца ў імя ўсіх савецкіх людзей. Артыкул з'яўляецца таксама ў многім і адказам на «незразумелыя» на Захадзе прычыны велізарных поспехаў нашага народа ў будаўніцтве камунізма, яго мужнасці ў гады мінулай вайны.

ЖЫВЫЯ ПАМ'ЯТАЮЦЬ

На помніку, што стаіць на кургане ля вёскі Сялюцічы, Петрыкаўскага раёна, высечаны словы: «18 лістапада 1942 года нямецкія фашысты спалілі вёску Сялюцічы і 364 чалавекі мірнага насельніцтва. Вечная памяць ахвярам фашызму».

Дваццаць год мінула з таго часу. А было гэта так...

Уначы, калі першы мароз скаваў зацвяршуючую снегам зямлю, на станцыі Капцэвічы выгрузіўся атрад карнікаў, а ў другой палавіне дня яны сумесна з паліцэйскімі акружылі вёску. Жыхары, адчуваючы нядабрае, па адным і невялікімі групамі сталі прабірацца ў лес. Але шлях быў закрыты. Аўтаматчыкі скасілі каго на прыгуменнях, а каго ўжо ля самага лесу. Астатнія кінуліся назад.

Карнікі ўварваліся ў сяло. Жаночы лямант, дзіцячы перапалоханыя крыкі напоўнілі наваколле. І раптам — замёрла вёска. Толькі адзіночныя выстралы парушалі вярчэрні змрок. Людзі шукалі паратунку ў паграбах, у падполлі, на гарышчах. Але дзе можна было схаватца ад банды, якая налічвала каля пяцісот добра ўзброеных вылюдкаў?

Жыхароў зганялі ў хаты, што стаялі на водшыбе. А хто ўпіраўся ці аглядаўся, каб развітацца з роднымі, прымаў смерць тут жа, на вуліцы або на парозе свайго дома.

Зноў жахлівыя крыкі ўсхамянулі, здавалася, мёртвую цішыню. Фашысты з паліцэйскімі працягвалі сваю крывавае справу — аблілі дамы бензінам, падпалілі...

І калі густы дым абвалок сцены, палез у вокны, людзі спрабавалі выратавацца, але на гэтую спробу карнікі адказвалі стрэламі. Іван Барысаў, мацней прыгарнуў да сябе дачок, каб памерці з імі разам. Але прыпомніў, што жонка акрываўленая, ляжыць на дварэ. Чалавек напружвае сілы і праз вокны выкідае дзяцей, а за імі выпаўзае сам...

У той час, калі карнікі тварылі свае здзекі над людзьмі, партызанскі атрад на чале з мясцовым жыхаром Міхаілам Адамавічам Волкам знаходзіўся ў раёне Капцэвіч. Партызаны паспяхлі на дапамогу мірнаму насельніцтву. Калі яны з'явіліся, фашысты з паліцэйскімі ўцяклі. У некалькіх кроках ад груд чалавечага мяса, касцей, што дыміліся, партызаны падабралі раненага, з абгарэлымі нагамі Івана Барысава. Крыху

воддалы ляжалі трупы дзюх дзюхчынак. Падышлі народныя мсціўцы да калодзежа, знялі шапкі... Амаль да краёў ён быў закіданы людскімі трупамі.

Цяжка раскаваць пра ўсе тое жудаснае, што адбылося на дошвітку лістападаўскага дня ў беларускай вёсцы Сялюцічы. Тварылі ж гэта гітлераўскія галаварэзы разам са сваімі памагатымі — здраднікамі-нацыяналістамі, з якіх многія цяпер жывуць за мяжой...

Зараз новая вёска Сялюцічы — цэнтр узбудзенага калгаса «Зара камунізма». У ёй каля 200 прасторных новых дамоў. Прайдзеш па шырокіх вуліцах і ўбачыш клуб, сельскую бібліятэку, фельчарска-акушэрскі пункт, сельмаг. Дзеці хлебарабаў вучацца ў мясцовай васьмігадовай школе. Працаёмкія работы калгаснікі ўсклалі на плечы машын. У арцелі зараз ёсць дзесяткі аўтамашын, трактараў, многа іншай сельскагаспадарчай тэхнікі.

Жыхары вёскі, як і ўсе савецкія людзі, ненавідзяць вайну. Калгаснікі заяўляюць: «Хай добрыя людзі ўсёй зямлі не ведаюць тых жахаў вайны, якія перанеслі мы — жыхары палескай вёскі Сялюцічы».

Т. НОВІКАЎ.

Выступленні брэсцкага танцавальнага ансамбля на галоўнай эстрадзе ВДНГ.

Фота В. ГЕРМАНА.

ЗОРКА

вытрымаць баёў за правільны шлях калгаснага развіцця! А колькі ўзніка непаладак, калі, будучы інвалідам, парваўшы з асудкаўшай мяне сям'ёй, паехаў у сваю спаленую агнём вайны вёску Мышкавічы будаваць калгас!..

Успомніць можна многае, але ва ўсіх жыццёвых перыпетыях ёсць адна характэрная і прынцыповая рыса — спачатку несядома, а потым на разуменню, па партыйнаму сумленню і дысцыпліне я заўсёды стараўся ў меру сваіх сіл служыць народу і партыі.

Калі ты, чалавек, разумееш розумам і сэрцам, калі сваімі практычнымі справамі дакажаш, што дасягнуў таго духоўнага ўдасканалення, калі адданасць справе народа станае галоўным клопатам і мэтай, — тады і прыдзе да цябе шчасце чалавечасце, тады і лёс павернецца да цябе ласкавай усмешкай. Калі не будзеш ставіць сваёй мэтай, як бы прытуліцца да цёпленкай мясцінкі, калі не будзеш жыць прыватнымі інтарэсамі, калі ўкладзеш свой розум і сілу ў народную справу, не задумваючыся аб тым, як гэта адгукнецца рублём і жыллёвым камфортам, — вось тады ты і будзеш на шляху да сапраўднага, вялікага чалавечага шчасця. Такі закон жыцця. Паверце мне, чалавек, які многа пабачыў у жыцці.

Радасць аддаваць свае сілы народу — вялікая чалавечая радасць, якую пазналі і адчуваюць сёння мільёны і мільёны нашых суайчыннікаў. У мяне, напэўна, не знойдзецца патрэбных слоў, каб яе апісаць, я не літаратар. Аднак сутнасць гэтай радасці можна зразумець на такім прымітыўным параўнанні. Сын на першую ў сваім жыцці палучку купіў маці прыгожую выхадную сукенку, адклаўшы на будучае сваю даўнюю мару аб фотаапаратах. Маці невыказна шчаслівая. Ніяк не меншая і радасць сына!

У А. П. Чэхава ёсць такая фраза: «...Марнае жыццё не можа быць чыстым». Незвычайна дакладныя словы!

І вось, калі я ўдумваюся ў прычыны свайго шчасця, то зноў

«І ГЭТА ТАЯ БЕЛАРУСЬ?..»

ВОДГУКІ АБ БЕЛАРУСКИМ ПАВІЛЬЁНЕ ВДНГ

У МАСКВЕ на Усесаюзнай выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі побач з павільёнам радыётэхнікі і электронікі, сярод густой зеляніны стаіць белакаменны павільён, на якім золатам напісана «Беларуская Савецкая Сацыялістычная рэспубліка».

Першая зала. У ёй — новыя ўзоры прамысловых вырабаў, макеты магутных аўтамабіляў і самазвалаў, трактараў і камбайнаў. Тут арыгінальныя па канструкцыі машыны для рэзкі шаўковага валакна, розныя станкі, матацыклы, веласіпеды, піяніна, швейныя машыны, будаўнічыя матэрыялы, радыёлы, тэлевізары, прыёмнікі.

У наступных залах і раздзелах выстаўкі сабраны вырабы прадпрыемстваў лёгкай і харчовай прамысловасці: бабруйскае збля, нёманскае шкло, аршанскія ручнікі і абрусы, віцебскія дываны, баранавіцкі тры-

катаж, абутак мінскіх фабрык, прадукцыя паліграфічных камбінатаў. Багата прадстаўлены на выстаўцы кандытарскія вырабы мінскай «Камунаркі» і гомельскага «Свартэка», сельскагаспадарчыя культуры, якія вырошчваюцца ў Беларусі.

Кожны дзень беларускі павільён на ВДНГ наведваюць сотні экскурсантаў. Сярод іх — прадстаўнікі саюзных і аўтаномных рэспублік СССР, замежных турысты. У кнізе водгукаў яны пакідаюць свае запісы. Часам кароткія, лаканічныя, яны ярка гавораць аб нашых дасягненнях і поспехах.

Перагортваем кнігу.

«Калі бачыш дасягненні народнай гаспадаркі Беларусі, успыхвае вялікая гордасць за гэты народ», — піша А. Мальцава з Пермі. Экскурсантаў Ткачоў, Латвін і Каробчанка запісалі: «Вытворчасць дываноў і разба па дрэву цудоўныя!» «Выстаўка выдатная, асабліва аддзел вытворчасці трыкатажу і шэрсцяных вырабаў», — напісалі Лашчанка і Канапліна. «Аддзел кандытарскіх вырабаў — сапраўдны цуд! Пабыль бы такіх вырабаў у нашых маскоўскіх магазінах», — гэтыя словы напісаны масквічкай Няведавай. В. А. Дземіда з Славянска-на-Кубані запісала: «Пабыль бы цудоўных піяніна, такіх, як мы бачылі на выстаўцы ў беларускім павільёне, у нашы кватэры». Экскурсант Васільеў жагадаў бачыць больш вырабаў беларускіх прадпрыемстваў на прылаўках Далёкага Усходу. А вось запіс Паўлава: «Вельмі прыемна бачыць цудоўныя справы беларускага народа. У 1945 годзе нават і фантаст не змог бы намаляваць тое, што ёсць сёння. У добрых людзей — добрыя і справы. Жадаю далейшых поспехаў у высякароднай мірнай працы». Побач водгук Валянціна Лявідава: «Сам я токар па спецыяль-

К. П. АРЛОЎСКИ,
Герой Савецкага Саюза,
Герой Сацыялістычнай Працы.

І зноў з удзячнасцю ўспамінаю і цяжкую сялянскую работу, да якой мяне прывучыў бацька з маленства, і дысцыпліну армейскай службы, і старшыніскія клопаты, якія кожны дзень узнімаюць мяне з усходам сонца. Праца, якая з дзяцінства ўвайшла ў прывычную патрэбу і радасную неабходнасць, без якой няма сэнсу жыцц, прынесла мне самы радасны, самы шчаслівы дні. Я не ўяўляю шчасця без працы. Пазбавіць чалавека магчымасці працаваць — гэта ўсё роўна, што адрэзаць птушцы крылы. Той, хто працуе, хто ўмее служыць грамадству, той і шчаслівы.

Прывычная патрэба працы зрабіла невыносным маё знаходжанне ў добраўпарадкаванай маскоўскай кватэры і пацягнула мяне на свежы прастор калгасных палёў. «Куды ты лезеш, — спынялі мяне, — бязрукі, паўглухі, скарожаны кантузіяні! Які ты старшыня калгаса, які кіраўнік і арганізатар! Табе трэба мемуары пісаць, а не збожжа вырошчваць і фермы будаваць».

Я ж разумееў, што пісьменнік з мяне не атрымаецца, і, сабраўшы ўсе сілы, накіраваў іх на тое, каб быць такім старшынёй, за якога калгаснікі не чырванелі б. Не заўсёды і не ўсё ішло, як па масле, але я быў заняты справай, я працаваў, я жыў і на калгаснай рабоце прадоўжыў сваё жыццё, сваю радасць і сваё шчасце.

Праца стварыла чалавека — гэта з вобласці філасофіі. Але тое, што штодзённая праца робіць чалавекам кожнага з нас, — гэта разуменне ўжо чыста практычнае. Называцца чалавекам проста, а быць ім можна толькі тады, калі ты заняты сістэматычнай творчасцю.

Буду канкрэтным, У калгасе «Рассвет» 4 652 чалавекі. І сярод іх рэдка можна сустрэць гультая і хулігана. Чаму так у нас атрымліваецца? Вельмі проста: праца.

І вось мяне на памяць прыходзяць тыя шаркаючыя па гладкіх тратуарах, расхлябаныя, вялікія стільныя бамбізы, якія толькі па форме людзі. Пазбаўленыя галоўнай чалавечай прык-

(Заканчэнне на 4-й стар.)

насці. Працую на Ленінградскім металічным заводзе імя XXII з'езду. Мне вельмі спадабаліся такарныя станкі, прадстаўленыя на выстаўцы».

Ленінградскім студэнтам таісама многае спадабалася ў павільёне. Яны запісалі: «Выстаўка сведчыць, што БССР з кожным годам усё больш і больш развівае сваю цяжкую і лёгкаую прамысловасць. Асабліва хочацца адзначыць нам, любіцелям мотаспорту, цудоўныя матацыклы. Яны лёгкія, хуткія, прыгожыя».

А. Канавалаў, які прыехаў у Маскву з Алтайскага краю, напісаў: «Усё тут зроблена ўмела і арыгінальна. Беларусы надзелены вялікім мастацкім густам». Маскоўскія студэнты М. Бак і Б. Кельман пакінулі такі запіс: «Гледзячы на вырабы са шкла, атрымліваеш сапраўднае эстэтычнае задавальненне». «Цяжка паверыць, што гэта тая Беларусь, аб якой мы чыталі некалі ў Янкі Купалы і ў Якуба Коласа», — запісалі іраўляне, муж і жонка Крысцюк. «Павільён захопляе сваёй багатай нацыянальнай прыгажосцю. Немагчыма пералічыць усё добрае. Здрава!» — гэта словы, сказаныя Шылавым.

Ёсць тут запісы і беларусаў, якія прыязджаюць у Маскву. «Цудоўна!» — такая мая думка пасля наведвання павільёна БССР, — напісаў Шчэрбаў, студэнт Мар'іўскага педагогічнага інстытута. — Бяскоўцы гонарам за родную Беларусь напоўнена маё сэрца. З цемры і неувцтва яна вышла на шырокую дарогу будаўніцтва камунізма».

І яшчэ адзін запіс. «Мы прыехалі з далёкага В'етнама. Павільён вельмі спадабаўся. Асабліва аддзел радыётэвараў і электронных прыбораў». Спадабаліся нам таксама і нашы трыкатажныя вырабы. Нгуен Ван Хасу і іншыя».

Калі ў Маскву прыязджаюць з-за мяккі нашы суайчыннікі, яны абавязкова наведваюць выстаўку. Нядаўна ў беларускім павільёне пабыў С. Бязродаў. Ён запісаў: «Вайна выгнала мяне з Беларусі. Вандраваў па чужыне. Зараз жыў у далёкай Аргенціне. І вось зноў удалося прыехаць на Радзіму. Калі наведваў беларускі павільён, здалосся, нібы ўбачыўся з Бацькаўшчынай. Не хапае слоў, каб выказаць тое, што я адчуваю. Усё цудоўна. Праўда!»

Г. ПАРОМЧЫК.

ТЭЛЕФОНЫ НА КВАТЭРАХ ХЛЕБАРОБАЎ

ГОМЕЛЬ. Разам з радыё, электрычнасцю і тэлебачаннем у быт хлебарабаў трывала ўваходзіць і тэлефон. У вобласці, напрыклад, ужо ёсць 22 саўгасныя і 6 калгасных АТС, а да канца года яшчэ 11 уступаць у строй.

Тэлефоны ўстанаўліваюцца і на кватэрах хлебарабаў. Так, аўтаматная тэлефонная станцыя саўгаса «Стрэлічыва» Хойніцкага вытворчага ўпраўлення, якая ў бліжэйшыя дні ўступіць у эксплуатацыю, будзе абслугоўваць 15 тэлефонаў, устаноўленых на кватэрах рабочых гаспадаркі.

КНИГІ-ЛАЎРЭАТЫ

Хутка растуць эстэтычныя запатрабаванні савецкага чалавека, адсюль і павышаныя попыт на кнігі. Прывітаным чытачам патрабуе і павышэння якасці выданняў. Вось чаму рэспубліканскія і ўсесаюзныя конкурсы на лепшую кнігу сталі ў нас традыцыяй. І, натуральна, барацьба за якасць афармлення выданняў — гэта і адказ на патрабаванні Праграмы партыі, самога часу.

Шасць год назад на першым усесаюзным конкурсе з'явіліся першыя кнігі-лаўрэаты. З таго часу іх колькасць з кожным годам расце. Нашы выданні ўпершыню былі адзначаны конкурсам у 1959 годзе, у прыватнасці, кніга «Сто тысяч стрэл», выпушчаная Белдзяржвыдатам і аформленая мастаком І. Някрасавым. За першай «лаўрэаткай» паследавалі і іншыя. У адным толькі мінулым годзе іх было ўжо чатыры. Чатыры лаўрэаты за адзін год — гэта сведчанне значнага росту культуры выдавецкай справы. І гэта не выпадкова — мацней стала наша паліграфічная база, выраслі нацыянальныя кадры мастакоў.

Калі раней нашы мастакі мала ўвагі ўдзялялі цэльнасці вобраза кнігі, то цяпер яе афармленне стала больш лаканічным па колеру, смелым і разнастайным па манеры выканання. Шырокі доступ атрымала гравюра на лінолеуме. Такі спосаб дапамагае мастаку напоўніць выданне кантраснымі ілюстрацыямі, падкрэсліць галоўнае.

З чатырох кніг, адзначаных Усесаюзным конкурсам, кнігі «Тры пазмы» Я. Купалы, і «Славен горад Полацк» Н. Палянскага аформлены гравюрамі. Мастакі А. Кашкурэвіч і Г. Паплаўскі, глыбока ўнікаючы ў аўтарскі тэкст, сумелі стварыць цікавыя ілюстрацыі.

Кніга Ц. Саладкоў «Большавіцкая газета «Правда» ў Беларусі» ў ліку іншых лепшых кніг адзначана на ўсесаюзным конкурсе дыпламам 2-й ступені. Мастак Л. Прагін, мастацкі рэдактар І. Славяннін, тэхнічны рэдактар Н. Сцяпанавіч стварылі дабротнае афармленне кнігі самымі простымі сродкамі — наборнымі.

Проста і ў той жа час маляўніча аформлена чацвёртая кніга-лаўрэат (заахвочвальная прэмія) «Мікрабіялогія важнейшых інфекцыйных захворванняў», над якой працаваў мастак Л. Прагін. На ВДНГ таксама адзначаны бронзавымі медалямі кнігі Якуба Коласа «Рыбакова хата» і «Слаўны горад Полацк».

Н. ГАНЧАРОВ,
мастак.

Нарыс

Можна лічыць, што мае знаёмства з Наталляй Мікалаеўнай Апель пачалося вельмі даўно. Завочнае, але знаёмства. Яшчэ чатыры гады назад я прачытала яе першае пісьмо, змешчанае на старонках «Голасу Радзімы». Пісьмо мне вельмі спадабалася. Адчувалася, што напісана яно чалавекам, якому блізкія інтарэсы Радзімы, якога радуецца поспехі і дасягненні савецкага народа. Пісала Наталля Мікалаеўна і аб сабе, расказвала аб сям'і. Муж у той час цэлы год не меў работы. Жылі толькі на дапамогу па беспрацоўю. Цяжка было гадаваць чацвярых дзяцей. У наступных пісьмах Н. М. Апель расказвала, што дзецям яна імкнецца прышчыпіць любоў да Радзімы, вырашціць іх добрымі, праўдзівымі людзьмі. Такія пісьмы з-за мяжы не могуць не радаваць. Яны сведчаць аб тым, што Радзіма для сумленнага чалавека заўсёды застаецца самым свяшчэнным, самым дарагім у жыцці.

А гэтым летам мне давялося пазнаёміцца з Наталляй Мікалаеўнай Апель бліжэй. Яна прыехала з групай рэбяў нашых суайчыннікаў з ФРГ на адпачынак у піянерскі лагер. Мы часта бывалі з ёй разам, хадзілі ў тэатр, ездзілі з дзецьмі на экскурсіі, канцэрты. Наталля Мікалаеўна многа і ахвотна расказвала пра сваё жыццё за мяжой, дзялілася ўражаннямі ад сустрэчы з бацькаўшчынай.

Неяк асабліва, не падобна на многіх іншых, складалася жыццё

гэтай жанчыны. У розны час, рознымі шляхамі лёс закідаў людзей за мяжу. Адных гналі за акіяны нястачы і голад, другіх закінула вайна, трэціх проста шукалі лёгкіх заработкаў. Была свая гісторыя і ў Наталлі Мікалаеўнай.

У гады вайны сустрэлася яна з немцам Вілі Апелем. Яго прывезлі на чужую зямлю, прымусілі ваяваць. Вілі хутка зразумеў, што фашысты вядуць несправядлівую захопніцкую вайну на чужой тэрыторыі, а савецкі народ мужна адстаявае сваю незалежнасць. У Вілі не было нянавісці да нашага народа і ён не хацеў ваяваць супраць яго. Вось так і здарылася, што ў гэты час ён сустрэўся з 16-гадовай беларускай дзяўчынай, Наталляй тады таксама многа зрабіла для таго, каб Вілі цвёрда стаў на правільны шлях. Маладыя людзі моцна пакахалі адзін аднаго. Прышлося многа перацярапец нягод, рэпрэсій, адседзець у турме.

Потым абодвух немцы вывезлі ў Германію. Невядома, што яшчэ чакала іх, якім яшчэ праследванням іх падверглі б, але хутка скончылася вайна. Наталля Мікалаеўна к гэтаму часу вышла за Вілі замуж. У яе ўжо былі дзеці і здарылася так, што яна асела за мяжой. Многа і цяжка давялося працаваць. Вучыцца не прышлося. Толькі і было той адукацыі, што сярэдняя школа, якую скончыла на Радзіме. Клопаты аб сям'і, аб дзецях.

ДАЎНЯЕ ЗНАЁМСТВА

аб іх выхаванні запоўнілі ўсё жыццё. Часам не было калі і адпачыць. А месячны водпуск у сваіх дамашніх яна атрымала першы раз за 20 год. Калі станавілася зусім дрэнна, калі сум быў невыносны, успаміналася Радзіма. Успаміны аб далёкай бацькаўшчыне былі тым агеньчыкам, які свяціў у самыя смутныя часы, дапамагаў пераносіць усе нягоды.

Успаміналіся родны Гомель, школа, любімая настаўніца, якая першая адкрыла перад дзяўчынкай прыгажосць роднага краю і ўпершыню прачытала вершы славутых беларускіх песняроў Купалы і Коласа. На ўсё жыццё запомніліся радкі з Коласаўскай «Новай зямлі» аб спакойным характэры беларускай прыроды. І гэту настаўніцу і яе ўрок Наталля Мікалаеўна не забывае ніколі.

А як увесь гэты час ёй хацелася наведаць родны мясціны! Гэта мара была самай запаветнай, самай дарагой. Некалькі год яна прасіла дазволу пабыць на бацькаўшчыне, але ўсё ніяк не выходзіла. На гэты раз пашанцавала: Нечакана прышло радаснае паведамленне: праз чатыры дні трэба выязджаць. Нямнога часу на зборы, але Наталля Мікалаеўна гаворыць, што калі б у яе было ўсяго дзве гадзіны, яна ўсё роўна паехала б. Жаданне пабыць на Радзіме было мацней за ўсё.

Разам з маці на яе Радзіму прыехаў сын Наталлі Мікалаеўнай Фелікс. Яна заўсёды многа расказвала сваім дзецям аб Савецкай краіне, аб шчаслівых савецкіх рэбятках. Ёй хацелася, каб дочкі і сыны зразумелі, за што яна любіць так сваю Радзіму, чаму так сумуе па ёй. Феліксу пашанцавала больш за іншых. Ён пабыў у Савецкім Саюзе, адпачываў у піянерскім лагэры, пасябраваў з беларускімі дзецьмі. Усё яму тут спадабалася, і нам здаецца, што ў яго асобе Наталля Мікалаеўна цяпер мае надзейнага саюзніка. Ён добра зразумеў, што нельга не любіць і не захапляцца такой краінай, як Савецкі Саюз. Наталля Мікалаеўна яшчэ гаворыць, што ёй вельмі хочацца, каб яе Вілі таксама пабыў у нас, сам убачыў усё, чаго дасягнуў наш народ за пасляваен-

ныя гады. Пры першай магчымасці яны абавязкова прыедуць сюды разам.

20 год пражыла Наталля Мікалаеўна на чужыне, 20 год марыла аб тым дні, калі ступіць на родную зямлю, абдыме маці, бацьку, брата. Сустрэча з Радзімай была радасная і хвалючая. Як непазнавальна ўсё тут змянілася, як папрыгажэла і расквітнела Беларусь. Наталля Мікалаеўна хадзіла па Мінску, заходзіла ў магазіны і не пераставала дзівіцца мноству ў іх самых розных тавараў. Да вайны выбар прадуктаў і адзення быў далёка не такі багаты. Цяпер ужо ніхто не асмельва сказаць, што народ у Беларусі жыве бедна. І ў вёсцы і ў горадзе людзі добра апранаюцца.

Прыехалі да Наталлі Мікалаеўнай ў госці яе родныя: маці, бацька, брат з жонкай. Яны прывезлі ёй падарункі, сувеніры і сваю бязмежную любоў. Н. М. Апель гаварыла, што 20 год аб ёй ніхто так на клапаціўся, як клапаціліся родныя ў гэтыя дні.

— Я нават адвекла ад таго, што ў мяне могуць пытацца: ці паела я, ці добра адпачыла, я сябе адчуваю. Усе 20 год я ведала, што гэта мой абавязак — праўдзіва клапаціцца аб дзецях, мужы. Таму асабліва дарагімі былі для мяне непакой і турботы іншых.

Калі хадзілі па магазінах, бацькі імкнуліся выкапаць кожнае яе жаданне. Феліксу і адной унучцы дзядуля з бабуляй купілі нарочныя гадзішнікі, Наталлі Мікалаеўна — піярсеняк. Родныя Наталлі Мікалаеўнай — простыя людзі. Бацька, рабочы, цяпер на пенсіі, маці — дамашняя гаспадыня, брат працуе слесарам. І ўсё ж далёка не з апошняга рабілі яны даччы дарагія падарункі.

Месяц дома праляцеў вельмі хутка. Трэба было развітвацца з роднымі, з новымі знаёмымі і сябрамі, зноў трэба было расставіцца з Радзімай. Не хацелася ад'язджаць з лагэра і Феліксу. Вельмі спадабалася яму ў нас Але адпачынак скончыўся. Усе раз'ехаліся па дамах. Цяпер з Бельгіі, Англіі і ФРГ прыходзяць у рэдакцыю пісьмы, у якіх дзеці і выхаванцы дзякуюць за цудоўны адпачынак і шчаслівыя незабыўныя дні, праведзеныя на Радзіме бацькоў.

Прыслала паштоўку і Наталля Мікалаеўна. У ёй яна дзякуе за прадастаўленую ёй магчымасць пабыць на Радзіме, паведамляе, што даехалі добра, перадае ўсім знаёмым прывітанні.

Д. ЧАРКАСАВА.

НА ЗДЫМКУ: Наталля Апель у Крыжоўцы.

У сталіцу Македоніі

Няшчасце, якое перажывае на сельніцтва югаслаўскага горада Скопье, рабочы Ваўнавыскага заводу ліцейнага абсталявання ўспрынялі як сваё ўласнае гора. Калі на прадпрыемстве стала вядома, што трэба вырабіць для сталіцы Македоніі партыю шасціронных талей, каленту даў слова, што выканае гэты заказ датэрмінов. Слова ліцейшчыкаў не разшліся са справай. Механізмы адгружаны ў пацярпелы ад землетрасення горад на некалькі дзён раней устаноўленага тэрміну.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом друку. Рэдакцыя газеты
«Голас Радзімы».

МАЯ ШЧАСЛІВАЯ ЗОРКА

(Пачатак на 2-й стар.)

меты — прывычкі працы, яны перастаюць быць людзьмі і звычкамі сваімі, убогай мовай, жабрачкай думкай і пачуццямі хутчэй нагадваюць чалавеканадобных.

Мне не адзін раз з душэўным болям даводзілася сутыкацца з тым, як той ці іншы малады чалавек трапіла пад дрэнны, занесены з-за рубяжа ўплыў, які ўроде людскую душу. Глядзіш, поўныя сіл маладыя хлопцы і дзяўчаты дураюцца «чорнай» працы, шукаюць дзе лягчэй ды больш прыбытку. Імкнуцца яны нібыта да лепшага, а дасягаюць дрэннага.

Чым праца цяжэйшая, чым большай мабілізацыі розуму і сіл патрабуе яна, тым больш дастаўляе задавальнення і радасці. Я, зразумела, гавару аб працы стваральнай, разумнай, творчай, якая ўпрыгожвае і ўзбагачае чалавека.

І зноў мне хочацца прыбегнуць да прыкладу. Калі б скажам, Валерыі Врумелі, для таго, каб паставіць сусветны рэкорд, цэлымі днямі ляжаў на канане і назапашваў сілы, то ён назапасіў бы толькі тлшч, які не дазволіў бы яму пераскочыць і праз дзіцячую скакалку. Толькі штодзённая праца прыносіць плённыя вынікі.

Гады, гады і кантузія надаўна далі мне першы званок: здарыўся сардэчны прыступ. І вось тады я таксама думаў аб сваім жыцці і яго сэнсе, аб тым, што я даў людзям і што жыццё дало мне. Тут да мяне і прышла думка, што грошы, якія назапасіліся ў мяне ў ашчаднай касе за многія гады, не трэба дзяліць на завішчання паміж сваякамі і насліднікамі, а перадаць іх на будаўніцтва новай калгаснай школы. Задумана — зроблена: дваццаць тысяч рублёў новымі грашма перададзены будаўнікам. Некаторыя з маіх блізкіх незадаволены, а мне добра. Добра таму, што вучацца дзеці ў новай школе, і яшчэ таму, што не трапілі грошы ў рукі тых, каго яны маглі б сапсаваць, штурхнуўшы на шлях душэўнай заспакоенасці.

Цяпер пра «шанцаванне» пра «зорку» і «лёс» мой. Знешне мне не пашанцавала: я інвалід і пазбаўлены многага такога, што даступна поўнаму сілу і здароўя чалавеку. Але я не зайздросчу таму, хто з прыгожай знешнасцю не ўзімаецца да ра-

зумення таго чалавечага шчасця, якое робіць шчаслівым і мяне, скалечанага вайной чалавека. Я шчаслівы!

Так што той, хто гаворыць, што мой лёс выключны, памыляецца. Мой шлях — шлях штодзённай салдацкай барацьбы за справу партыі. Гэтым шляхам ішлі і ідуць большасць савецкіх людзей. На ўсіх этапах майго шляху я быў часцінкай мільёнаў — на любой справе, у любой рабоце. Значыць, такіх, як я, мільёны.

Хто з савецкіх людзей не быў салдатам? Хто не мацаваў эканамічную магутнасць краіны ў горадзе або вёсцы? Каму былі заказаны шляхі на барыкады Пшэра, на фронт, у тыл ворага, на вялікія будоўлі, на цаліну? Гэтыя шляхі адкрыты перад кожным савецкім чалавекам. І яны прыносяць шчасце.

Многае з перажытага цяпер, калі ўсё гэта асела на старонкі гісторыі, моладзі, можа, здаецца незямным, узвышаным і рамантычным да казачнай непраўдападобнасці. Але павер, малады друг, што калі ты сягоння ў сібірскія марозы будзеш будаваць электрастанцыю, калі паедзеш асвойваць новыя землі, калі на вышыні будзеш манцраваць домны, то тваім сынам і тым больш унукам усё гэта будзе здавацца такім жа прыўзнятым, да незямнага рамантычным, якімі табе цяпер відаць гады рэвалюцыі і грамадзянскай вайны, гады партызанскай барацьбы, гады стварэння заводаў — піянераў савецкай індустрыі і першых калгасаў.

Служыць народу, служыць партыі — нібы і словы нейкія звычайныя. Але як удумаешся глыбей, то пры ўсёй сваёй, здавалася б, звычайнасці і прастаце паняцці гэтыя вельмі глыбокія і багатыя. Радасць майго жыцця заключана ў маёй прыналежнасці да партыі, у тым, што я пазнаў шчасце быць камуністам. Стаць камуністам — гэта вялікая справа, гэта гонар, даступны далёка не кожнаму. Камуніст — чалавек асаблівы, для якога абавязак складае ўвесь сэнс жыцця. Камуніста можна забіць, але адняць у яго веру ў святую справу, пазбавіць яго таго велізарнага багацця, якое называецца партыйнасцю, немагчыма, як немагчыма чалавека, які бачыў сонца, пераканаць у тым, што ярчэй за стэарынавую свечку свяціла не бывае.